

Dobeles novada attīstības programma 2021. – 2027. gadam

**ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS UN
NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA**

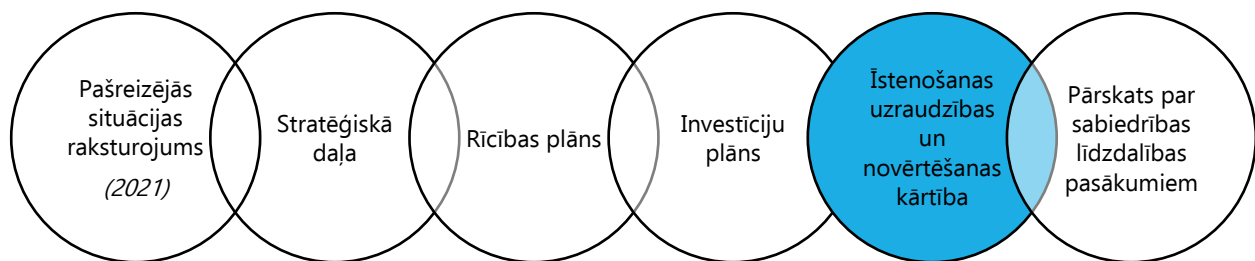
2021

Ievads

Dobeles novada Attīstības programma (*turpmāk – Attīstības programma*) ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcības, kuras pašvaldība apņēmusies īstenot novada ilgtspējīgas, integrētas un koordinētas attīstības nolūkos.

Attīstības programma izstrādāta, ievērojot Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021. – 2045. gadam (*turpmāk – IAS*) projektu un izvērtējot nacionālā līmeņa, Zemgales plānošanas reģiona un blakus esošo pašvaldību (Jelgavas, Tukuma, Saldus novada) plānošanas dokumentus (*detaizēts apskats pieejams Pašreizējās situācijas raksturojuma 4. nodaļā – Globālās un vietējās tendences*).

Attīstības programmu veido vairākas sadaļas, t.sk. **Īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība**, kurā noteikts dokumenta uzraudzības process

Attēls 1: Dobeles attīstības programmas 2021. - 2027. gadam struktūra

Attīstības programmas izstrāde veikta saskaņā ar domes lēmumu¹, spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem², jaunajam Dobeles novadam saistošiem attīstības plānošanas dokumentiem³ un balstoties labajā praksē attīstības plānošanā. Ņemti vērā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (*turpmāk - VARAM*) metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī, kā arī dažādu nozaru politikas vadlīnijas.

¹ Dobeles novada domes 2020.gada 24.septembra lēmums Nr.250/12 "Par Dobeles novada attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādes uzsākšanu"

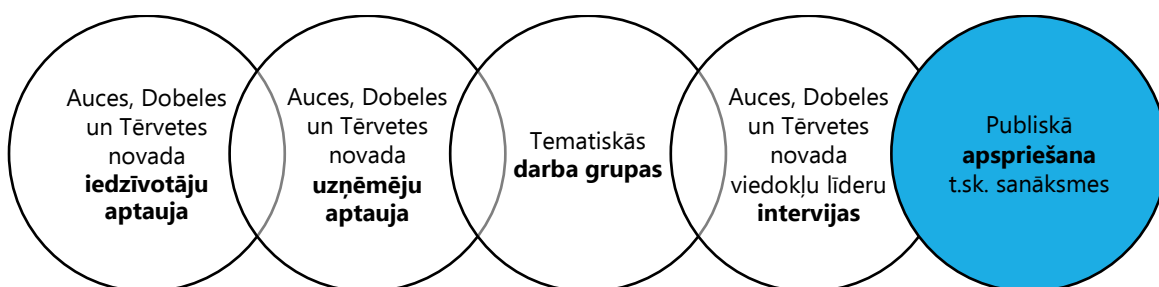
² Likums "Par pašvaldībām" (09.06.1994.), Teritorijas attīstības plānošanas likums (01.12.2011.), Attīstības plānošanas sistēmas likums (01.01.2009.), Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumi Nr. 970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā" u.c.

³ Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam, Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam, Zemgales plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015. – 2030. gadam, Zemgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2021. - 2027. gadam, Dobeles novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2030. gadam, Dobeles novada attīstības programma 2014. - 2020. gadam, Auces novada attīstības programma 2018. – 2025. gadam, Tērvetes novada attīstības programma 2018. – 2024. gadam, Zemgales plānošanas reģiona nozaru attīstības programma un Zemgales plānošanas reģiona deinstitucionalizācijas plāns 2017. - 2020. gadam

Dobeles novada Attīstības programmas izstrādē, t.sk. sagatavojot Stratēģisko daļu, nodrošināta **sabiedrības iesaiste**. Izstrādes procesā īstenota **Iedzīvotāju aptauja** un **Uzņēmēju aptauja**. Iedzīvotāju aptaujā piedalījušies **558 respondenti**, uzņēmēju aptaujā piedalījies **41 respondents**. Aptaujas veiktas laika posmā no līdz 2021. gada 21. februāra līdz 31. martam. Rezultāti apkopoti atsevišķā materiālā (*skat. Pašreizējās situācijas raksturojuma 1. pielikumu - Apvienotā Dobeles novada iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultāti*), kas publicēts 2021. gada aprīlī.

2021. gada aprīlī organizētas attīstības plānošanas dokumentu (t.sk. Attīstības programmas) **8 izstrādes darba grupu sanāksmes**⁴, aptverot vairāk kā **180 dalībnieku** (t.sk. **110** unikālo dalībnieku) līdzdalību, kā arī **9 viedokļu līderu intervijas**⁵ (*skat. Pašreizējās situācijas raksturojuma 2. pielikumu - Apvienotā Dobeles novada Viedokļu līderu interviju kopsavilkums*).

Attēls 2: Attīstības programmas izstrādes procesa galvenie sabiedrības līdzdalības iesaistes elementi

Dokumentu izstrādāja Auces, Dobeles un Tērvetes novada pašvaldības (kas pastāvējušas līdz 2021. gada 1. jūlijam) un apvienotā Dobeles novada pašvaldība sadarbībā ar telpiskās plānošanas uzņēmumu SIA "Reģionālie projekti".

Dobeles novads kā jauna administratīvā teritorija izveidota 2021. gada 1. jūlijā, apvienojot **Auces, Dobeles un Tērvetes** novadu.

⁴ 1) 13.04.2021. Apvienotā darba grupa par ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, 2) 15.04.2021. Darba grupa par uzņēmējdarbības vidi, 3) 15.04.2021. Darba grupa par izglītību, sportu, kultūru, 4) 19.04.2021. Darba grupa par sociālajiem pakalpojumiem un veselību, drošību, 5) 19.04.2021. Darba grupa par infrastruktūru un mobilitāti, 6) 20.04.2021. Darba grupa par vietējo kopienu, 7) 21.04.2021. Darba grupa par labi pārvaldību un 8) 22.04.2021. Darba grupa par vidi un publisko ārtelpu

⁵ Kopā veiktas 9 viedokļu līderu intervijas, aptverot pārstāvjus no visiem līdzšinējiem novadiem, kuru profils ir daudzveidīgs – to starpā bija gan pašvaldību vadības pārstāvji, gan speciālisti, gan uzņēmēju un biedrību pārstāvji

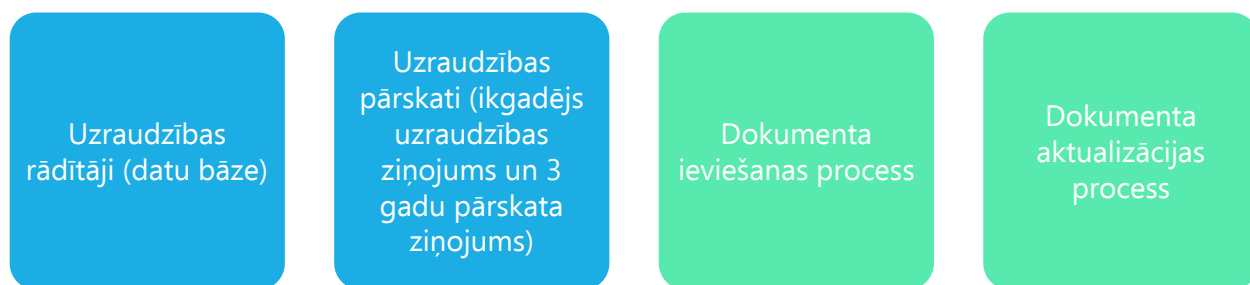
Satura rādītājs

1. Uzraudzības sistēma	5
2. Uzraudzības rādītāji	5
1.1. Teritorijas attīstības rādītāji	6
1.2. Politikas rezultātu rādītāji.....	6
1.3. Iznākuma rezultātu rādītāji	7
3. Uzraudzības pārskati.....	9
4. Dokumenta ieviešanas process.....	10
5. Dokumenta aktualizācijas process	10

1. Uzraudzības sistēma

Attīstības programmas uzraudzības sistēmas mērķis ir **nodrošināt iespēju izvērtēt teritorijas attīstību**, kas palīdz sekot līdzi tam, vai norisinās virzība uz stratēģisko uzstādījumu sasniegšanu.

Vienlaicīgi uzraudzības sistēmai jānodrošina attīstības plānošanas procesa **caurspīdīgums**, lai sabiedrība un visas attīstības plānošanā iesaistītas puses varētu sekot līdzi šī dokumenta ieviešanas progresam.

Attēls 3: Attīstības programmas uzraudzības sistēmas elementi

Uzraudzības sistēma sastāv no **uzraudzības rādītājiem (datu bāzes)**, kas tiek regulāri analizēti un galvenie secinājumi iekļauti **uzraudzības pārskatā** (īkgadējs uzraudzības ziņojums un 3 gadu pārskata ziņojums).

Lai nodrošinātu sekmīgu **dokumenta ieviešanu**, jābūt skaidram lomu sadalījumam, kā arī visām ieviešanas procesā iesaistītajām pusēm jābūt informētām par ieviešanas un uzraudzības procesu.

Lai tiktu nodrošināts tas, ka attīstības programma ir “dzīvs” dokuments, kas tiek pastāvīgi (ar noteiktu periodiskumu) aktualizēts, uzraudzības sistēma paredz kārtību, kādā **dokuments tiek aktualizēts**. Dokumenta atsevišķu sadaļu aktualizācija ir nozīmīga, ņemot vērā gan uzraudzības rādītājus, gan vietējās, reģionālas un starptautiskas tendences – tas nodrošina sekmīgāku stratēģisko uzstādījumu sasniegšanu (*skat. Attīstības programmas Stratēģisko daļu*).

2. Uzraudzības rādītāji

Uzraudzības sistēmu veido trīs veida rādītāji: 1) teritorijas attīstības galvenie rādītāji, 2) politikas rezultātu rādītāji un 3) iznākuma rezultātu rādītāji. Kombinējot šo rādītāju analīzi, iespējams nodrošināt sekmīgu dokumenta ieviešanas uzraudzības procesu.

Rādītājus pašvaldība **var papildināt pēc nepieciešamības**, veicot uzraudzības pārskatu sagatavošanu. Esošie uzraudzības rādītāji ir sagatavoti, ievērojot principus: 1) pietiekams pārklājums un līdzsvars, 2) vienkāršība un 3) atbilstība (definējot kritērijus prioritārajām jomām).

Lai nodrošinātu IAS un attīstības programmas sasaisti, uzraudzībā tiek izmantoti vieni un tie paši rādītāji. IAS uzraudzība tiek veikta kopīgi ar attīstības programmas uzraudzību.

1.1. Teritorijas attīstības rādītāji

Teritorijas attīstības galvenie rādītāji ir nozīmīgākie rādītāji, kas noteikti Dobeles novada IAS (katram stratēģiskam mērķim noteikti 2 galvenie rādītāji).

Rādītājs	Mērķis	Bāzes gads	Bāzes indikators	Vidējā termiņā sasniedzamais rezultāts 2027. gadā	Ilgtermiņā sasniedzamais rezultāts 2045. gadā	Avots
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	SM1	2021.	28 517 (CSP) 30 151 (PLMP)	Ne mazāk par 25 000 faktisko iedzīvotāju	Ne mazāk par 20 000 faktisko iedzīvotāju (prognoze 2030. gadam – 23 438)	CSP / PLMP
Ilgtermiņa migrācijas saldo	SM1	2020.	-205	Iebraukušo skaits pārsniedz izbraukušo, 20	Iebraukušo skaits pārsniedz izbraukušo, 100	CSP
Bezdarba līmenis	SM2	2020.	6,3%	Mazāk par 5%	Mazāk par 5%	NVA
Ekonomiski aktīvās tirgus sektora statistikas vienības	SM2	2019.	1 972	Palielinās, ne mazāk par 2 000	Palielinās, ne mazāk par 2 500	CSP
Teritorijas attīstības indekss	SM3	2019.	Negatīvs (Auces nov. - 0,681, Dobeles nov. -0,073, Tērvetes nov. - 0,388)	Pozitīvs, pēc ranga ierindojas starp top 20 Latvijas pašvaldībām	Pozitīvs, pēc ranga ierindojas starp top 10 Latvijas pašvaldībām	VRAA
Aizsargājamo Natura2000 dabas teritoriju skaits	SM3	2021.	7	Saglabājas, 7	Saglabājas, 7	Natura 2000 tīkls

1.2. Politikas rezultātu rādītāji

Politikas rezultātu rādītāji tiek noteikti Dobeles novada vidēja termiņa prioritātēm (VTP) 2021. – 2027. gadam: VTP1 Moderna, veselīga, aktīva un saliedēta dzīves telpa, VTP2 Dinamiska uzņēmējdarbības vide un VTP3 Ilgtspējīgi apsaimniekota teritorija.

Politikas rezultātu rādītāji tiek balstīti **iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujās**, novērtējot respondentu apmierinātību ar dažādu jomu pieejamību un kvalitāti.

2021. gadā iedzīvotāju aptaujā piedalījās 558 respondenti, bet uzņēmēju aptaujā 41 respondents. Lai 2024. gadā un 2027. gadā veicamo aptauju rezultāti būtu salīdzināmi, vēlams nodrošināt tik pat lielu respondentu aktivitāti (vai vismaz līdzīgu) un novērtēt tās pašas jomas, nepieciešamības gadījumā ieviešot papildu rādītājus.

Nr.p.k.	Rādītājs	VTP	Bāzes indikators 2021. gadā ⁶	Vēlamais rādītājs 2024. gadā	Vēlamais rādītājs 2027. gadā
1.	Teritorijas attīstība kopumā	Visas	83%	85%	85%
2.	Informācija par pašvaldības darbu	VTP1	72%	75%	80%
3.	Iespēja iesaistīties pašvaldības lēmumu pieņemšanā	VTP1	48%	60%	75%
4.	Pašvaldības sniegtie pakalpojumi	VTP1	78%	80%	85%
5.	Pirmskolas izglītības pakalpojumi	VTP1	93%	95%	95%
6.	Vispārējās izglītības pakalpojumi	VTP1	90%	90%	90%
7.	Profesionālās izglītības pakalpojumi	VTP1	72%	75%	80%
8.	Profesionālās ievirzes izglītība	VTP1	84%	85%	85%
9.	Mūžizglītības iespējas pieaugušajiem	VTP1	64%	70%	75%
10.	Sociālās aprūpes pakalpojumi	VTP1	71%	75%	80%
11.	Veselības aprūpe	VTP1	62%	70%	75%
12.	Ģimenēm draudzīga pašvaldība	VTP1	68%	75%	80%
13.	Darbs ar jaunatni, atbalsts jauniešu iniciatīvām	VTP1	71%	75%	80%
14.	Senioriem pieejami pakalpojumi un atbalsts	VTP1	63%	70%	80%
15.	Atbalsts NVO un vietējām kopienām	VTP1	71%	75%	80%
16.	Kultūras un izklaides iespējas, bibliotēku pakalpojumi	VTP1	74%	75%	80%
17.	Sporta un aktīvās atpūtas iespējas	VTP1	70%	75%	80%
18.	Vides sakoptība un publiskā ārtelpa	VTP3	83%	85%	85%
19.	Sabiedrības drošība	VTP1	68%	75%	80%
20.	Sabiedriskā transporta pakalpojumi	VTP3	65%	70%	80%
21.	Satiksmes infrastruktūra	VTP3	51%	60%	70%
22.	Centralizētie ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi	VTP3	74%	75%	80%
23.	Centralizētie siltumapgādes pakalpojumi	VTP3	73%	75%	80%
24.	Daudzdzīvokļu namu apsaimniekošana	VTP3	42%	60%	75%
25.	Atkritumu apsaimniekošana un atkritumu šķirošanas iespējas	VTP3	60%	70%	80%
26.	Telekomunikācijas pakalpojumi	VTP2	76%	80%	80%
27.	Sadzīves pakalpojumi	VTP3	77%	80%	80%
28.	Uzņēmējdarbības attīstības iespējas un atbalsts	VTP2	83%	85%	90%

1.3. Iznākuma rezultātu rādītāji

Iznākuma rezultātu rādītāji raksturo attīstības programmas uzdevumu izpildi. Lai nodrošinātu kompaktu iznākumu rādītāju datu bāzi, noteikti tādi rādītāji, kas demonstrē rīcību virzienu (pasākumu kopumu) efektivitāti. Katram rīcības virzienam noteikts viens rādītājs. Nepieciešamības gadījumā var **veikt šo rādītāju papildināšanu**, iekļaujot tos ikgadējos uzraudzības ziņojumos.

⁶ Pozitīvā vērtējuma rādītājs ir procentuālais novērtējums par konkrētu jomu, kas iegūts no iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultātiem, aprēķinot pozitīvo atbildi (vērtējums „apmierina” un „drīzāk apmierina”) skaitu attiecībā pret respondentu skaitu, kuri snieguši jomas pieejamības un kvalitātes novērtējumu (nav ņemtas vērā atbildes “nav viedokļa / neizmantoju”).

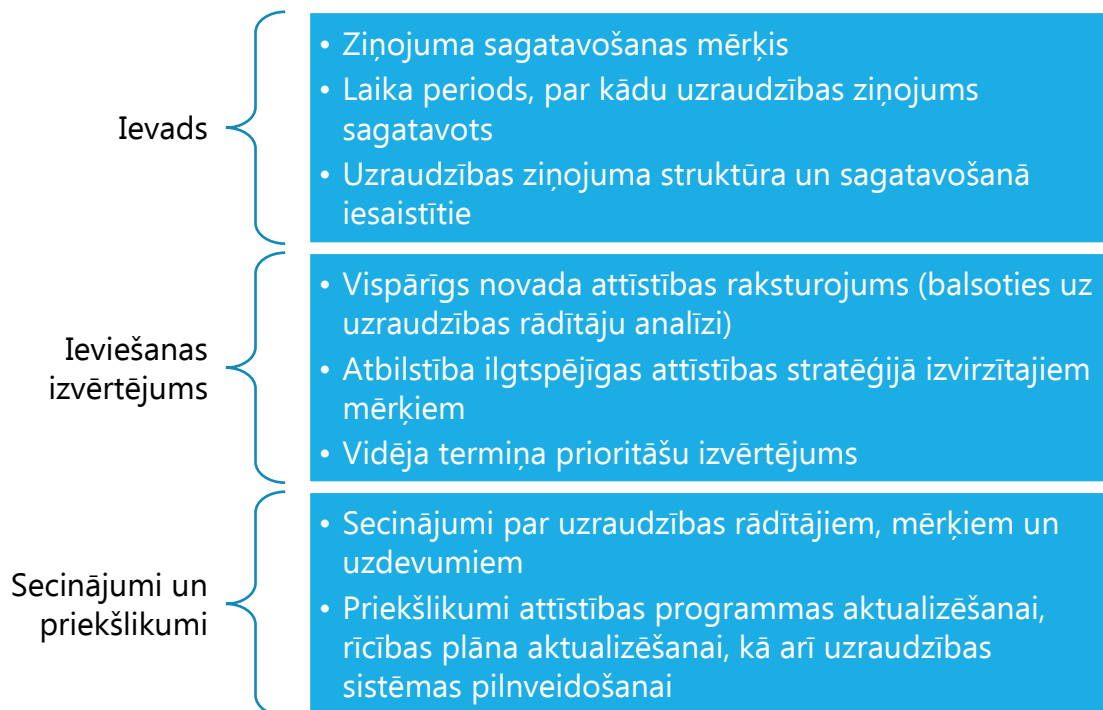
Nr. p.k.	Rādītājs (gada griezumā)	Rīcības virziens	Bāzes indikators 2021. gadā	Datu avots	Vēlamais rādītājs 2024. gadā	Vēlamais rādītājs 2027. gadā
1.	Izglītojamo skaits vispārējās izglītības iestādēs	RV1	Tiks precizēts	Pašvaldība	Saglabājas	Saglabājas
2.	Aktīvo NVO skaits	RV2	~60	Pašvaldība	Saglabājas	Saglabājas
3.	Kultūras pasākumu skaits	RV3	n/a	Pašvaldība	Vismaz 60 pasākumi gadā	Vismaz 60 pasākumi gadā
4.	Sporta un aktīvās atpūtas pasākumu skaits	RV4	n/a	Pašvaldība	Vismaz 40 pasākumi gadā	Vismaz 40 pasākumi gadā
5.	Veselības veicināšanas pasākumu skaits	RV5	n/a	Pašvaldība	Vismaz 5 pasākumi gadā	Vismaz 5 pasākumi gadā
6.	Jaunu sociālo pakalpojumu skaits	RV6	n/a	Pašvaldība	Vismaz 1 jauns pakalpojums gadā	Vismaz 1 jauns pakalpojums gadā
7.	Preventīvo drošības aktivitāšu skaits	RV7	n/a	Pašvaldība	Vismaz 5 aktivitātes gadā	Vismaz 5 aktivitātes gadā
8.	Darbojošos konsultatīvo padomju skaits	RV8	n/a	Pašvaldība	Vismaz 2 aktīvas konsultatīvās padomes	Vismaz 4 aktīvas konsultatīvās padomes
9.	Organizēto uzņēmējdarbības grantu konkursu skaits	RV9	n/a	Pašvaldība	1 katru gadu	1 katru gadu
10.	Jaunu uzņēmumu skaits	RV10	n/a	Pašvaldība	Vismaz 5 jauni uzņēmumi gada laikā	Vismaz 7 jauni uzņēmumi gada laikā
11.	Apmeklētāju skaits tūrisma informācijas centrā	RV11	n/a	Pašvaldība	Tiks precizēts	Tiks precizēts
12.	Rekonstruēto ceļu (vai posmu) skaits – īstenotie projekti	RV12	n/a	Pašvaldība	Īstenoti vismaz 3 ceļu/ielu rekonstrukcijas projekti katru gadu	Īstenoti vismaz 5 ceļu/ielu rekonstrukcijas projekti katru gadu
13.	Daudzdzīvokļu pagalmu labiekārtošanas projektu skaits	RV13	n/a	Pašvaldība	Vismaz 2 projekti katru gadu	Vismaz 3 projekti katru gadu
14.	Īstenoto publiskās ārtelpas uzlabošanas projektu skaits	RV14	n/a	Pašvaldība	Vismaz 2 projekti katru gadu	Vismaz 3 projekti katru gadu
15.	Pašvaldības īpašumu energoefektivitātes paaugstināšanas īstenoto projektu skaits	RV15	n/a	Pašvaldība	Vismaz 2 projekti katru gadu	Vismaz 2 projekti katru gadu
16.	Sabiedrības izglītošanas pasākumu skaits ilgtspējīgā vides apsaimniekošanā un aizsardzībā	RV16	n/a	Pašvaldība	Vismaz 1 aktivitāte katru gadu	Vismaz 1 aktivitāte katru gadu

3. Uzraudzības pārskati

Uzraudzības pārskats tiek sagatavots ikgadēji, bet reizi trīs gados tiek sagatavots trīs gadu uzraudzības ziņojums. Pašvaldības pienākums ir nodrošināt, ka tās ikgadējā publiskajā pārskatā iekļauj **informāciju par veiktajiem ieguldījumiem attīstības projektu ieviešanā** (tādi Investīciju plānā iekļautie projekti, kuru izmaksas ir 50 000 EUR un vairāk), tādēļ šo informāciju var apkopot arī attīstības programmas uzraudzības pārskata gatavošanas procesā.

Ikgadējs ziņojums (par iepriekšējo gadu)	Reizi trīs gados (2024.gadā un 2027.gadā)
<ul style="list-style-type: none"> • Veic vienlaicīgi ar Dobeles novada pašvaldības pārskata izstrādi • Apkopoti dati par īstenotajām rīcībām • Apkopoti iznākuma rezultātu rādītāji • Ziņojums ietver informāciju par veiktajām darbībām mērķu sasniegšanā un uzdevumu izpildē, iznākuma rādītāju rezultātu progresu, novirzēm no plānotā un secinājumus un ieteikumus darbības uzlabošanā 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiek veikta iedzīvotāju aptauja (t.sk. iekļauts jautājums par jomu pieejamības un kvalitātes apmierinātību) pirms ziņojuma sagatavošanas • Apkopoti teritorijas attīstības rādītāji un politikas rezultātu rādītāji • Ziņojums ietver informāciju par veiktajām darbībām mērķu sasniegšanā un uzdevumu izpildē, iznākuma rādītāju rezultātu progresu, novirzēm no plānotā un secinājumus un ieteikumus darbības uzlabošanā • Pārskata gatavošanas gadā nav jāveic ikgadēja ziņojuma sagatavošana, vienlaicīgi iekļaujot pārskatā informāciju par iznākuma rezultātu rādītājiem

Priekšlikums attīstības programmas uzraudzības ziņojuma struktūrai:

4. Dokumenta ieviešanas process

Attīstības programmas ieviešanas procesu Dobeles novadā koordinē Pašvaldības administrācijas **Attīstības un plānošanas nodaļa**. Attīstības un plānošanas nodaļas uzdevums ir regulāri un sistemātiski sekot līdzi dokumenta ieviešanas progresam, uzturot un aktualizējot rādītāju datu bāzi, kā arī sagatavot uzraudzības ziņojumus un pārskatus.

Uzraudzības procesā iesaistās visas rīcības plānā norādītās par aktivitāšu izpildi vai projektu īstenošanu **atbildīgās pašvaldības struktūrvienības vai institūcijas**. Visas iesaistītās puses katra gada nogalē (vai pēc nepieciešamības) nodrošina informāciju par rīcību izpildi un nepieciešamajiem datiem, kas nepieciešami sekmīgai īstenošanas uzraudzībai.

Mēneša laikā pēc attīstības programmas stāšanās spēkā **Attīstības un plānošanas nodaļa** organizē sanāksmi ar dokumenta ieviešanā iesaistītajām pusēm, iepazīstinot par tālāku sadarbību dokumenta ieviešanā un uzraudzībā. Koordinētas darbības nolūkā šādu sanāksmi vēlams rīkot ikgadēji.

5. Dokumenta aktualizācijas process

Attīstības programmas darbības termiņš ir 7 gadi. Ņemot vērā nepastāvīgos, nenoteiktos, sarežģītos un neskaidros pasaules realitātes apstākļus, kas tieši ietekmē pašvaldības telpisko un stratēģisko plānošanu, **Rīcības plāna un Investīciju plāna aktualizēšanu pašvaldība veic ne retāk kā riezi gadā**, nodrošinot sasaisti ar pašvaldības budžeta plānošanu.

Ja tiek veiktas izmaiņas attīstības programmas Attīstības programmas Stratēģiskā daļā, nepieciešams pašvaldības domes lēmums par Attīstības programmas aktualizāciju, kā arī jānodrošina publiskās apspriešanas process (saskaņā ar 14.10.2014. Ministru kabineta noteikumiem [Nr.628. Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem](#)).

Attīstības programmas aktualizācijas rezultātā, neatkarīgi no tā, kurā attīstības programmas ieviešanas gadā tā tiek veikta, netiek mainīts attīstības programmas gala termiņš.

Īstenojot Rīcības plāna un Investīciju plāna aktualizāciju, pašvaldības uzdevums nepieciešamības gadījumā ir veikt alternatīvu risinājumu analīzi, nodrošinot to, ka tiek nodrošināta ekonomiski pamatotu un efektīvu risinājumu īstenošana izvirzīto uzdevumu izpildē.

Aktualizēto Rīcības un Investīciju plānu apstiprina ar pašvaldības domes lēmumu un ievieto Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmā (TAPIS) un publisko Valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā (www.geolatvija.lv).

Pasūtītājs: **Dobeles novada pašvaldība**
Projekta izstrādes speciālisti: Zane Peļņa, Laila Šereiko, Ilmārs Matvejs,
Linda Mierlauka
Kontakti: Brīvības iela 17, Dobeles novads, LV-3701,
Tel.: +371 63720940, dome@dobeles.lv, www.dobeles.lv

Izpildītājs: **SIA "Reģionālie projekti"**
Projekta izstrādes komanda: Aira Veinberga, Laura Dimitrijeva, Jānis Ozols,
Laine Šildere, Vīta Jumtiņa, Līna Dimitrijeva, Sanita Fazilova
Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 2, Rīga, LV – 1045, tel.: +371 67320809,
birojs@rp.lv, www.rp.lv

